

De activiteiten in 2014

Kern van het beleid

Kern van het beleid van de vereniging Leefmilieu vormt het streven naar een groen en gezond Leefmilieu. Een milieu waarin mensen veilig kunnen wonen en werken, zonder gezondheidsschade door milieubelasting en milieuoverlast. Het gaat daarbij niet alleen om negatieve ontwikkelingen te keren maar ook om te streven naar het realiseren van positieve ontwikkelingen.

Kenmerken van onze aanpak zijn daarbij:

- Mensen in heel Nederland die zich inzetten voor hun leefomgeving ondersteunen met informatie en raad en daad;
- Deze mensen waar mogelijk bij elkaar brengen, zodat een netwerk ontstaat waarin ze van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen motiveren;
- Zorgen dat de informatie die mensen nodig hebben om mee te kunnen denken en praten goed beschikbaar komt. Volgens ons moet alle relevante informatie digitaal en gratis toegankelijk zijn;
- Nieuwe milieuproblemen bestuderen en zoveel mogelijk mensen daarover informeren en mee laten denken;
- Inspreken en beroep instellen;
- Bij dit alles samenwerken met milieu- en bewonersgroepen, overheden en andere organisaties;
- De activiteiten op een efficiënte en effectieve wijze uitvoeren.

In het onderstaande overzicht zijn onze activiteiten uit 2014 op een rijtje gezet. Het was een vol jaar waarin we, met dank aan onze leden en vrijwilligers, veel konden realiseren. Dit jaarverslag is een samenvatting. Op onze website, www.leefmilieu.nl staat meer en gedetailleerdere informatie.

Registratie van klachten gezondheid en milieu

Juni 2014 is de jaarrapportage klachten gezondheid en milieu opgemaakt over het jaar 2013. Het totaal aantal registraties in 2013 was 264 ten opzicht van 179 in 2012. Laagfrequent geluid en houtstook domineerden wederom de meldingen. Beide problemen kenmerken zich door een enorme impact op het leven van de mensen die overlast ervaren, omdat ze zich in hun eigen huis niet meer veilig en gezond kunnen voelen. Het ontbreken van erkenning en het ontbreken van wetgeving en duidelijke meetmethoden, maakt dat de overlast moeilijk op te lossen is en de melders zich in de steek gelaten voelen. De meldingen in 2014 tonen hetzelfde beeld. Het rapport 'Meldingen 2013' is naar GGD-en, de ministeries verantwoordelijk voor milieu en gezondheid en de Gezondheidsraad gestuurd. Ook de melders en andere geïnteresseerden hebben het rapport ontvangen.

'Mijn buurman stookt al meer dan 15 jaren hout, ..ook geveerd hout, dennenappels, oude meubels, parket enz. enz..... Overdag zijn er kamers in ons huis waar wij door de stank niet meer kunnen verblijven. Ramen en deuren kunnen niet meer opengezet worden. De gemeente zegt al 15 jaar niets te kunnen doen en stuurt ons steeds met een kluitje in het riet'.

Laagfrequent Geluid

Laagfrequent geluid is een belangrijk onderwerp geworden, waar de vereniging zich mee bezig houdt. In 2014 zijn er veel verschillende activiteiten op dit onderwerp geweest:

- In juni samen met Electrabel bijeenkomst georganiseerd over hun LFG-onderzoek. Dit onderzoek heeft Electrabel door Peutz laten uitvoeren op verzoek van Leefmilieu
- Presentaties gehouden op symposium en op bijeenkomst van de Open Universiteit
- Meegewerkt aan bijeenkomst voor de presentatie van de film 'De Brom' in Den Haag; door te weinig aanmeldingen van politici is deze bijeenkomst niet doorgegaan
- Veel telefoontjes en mailtjes gehad van mensen die overlast hebben door LFG, we hebben ze zo mogelijk tips gegeven. Mensen met elkaar in contact gebracht als het in dezelfde gemeente was.
- Bijeenkomst bijgewoond van de subsectie laagfrequent geluid van de VVM 'Detectie van bronnen van laagfrequent geluid' om eigen kennis te vergroten
- Meethandleiding om zelf LFG te meten geredigeerd en op de website van Leefmilieu gepubliceerd.

Samenwerking: Marga Jacobs is lid van de klankbordgroep van de subsectie laagfrequent geluid van de VVM. Ook met de Stichting Laagfrequent Geluid is in 2014 samengewerkt.

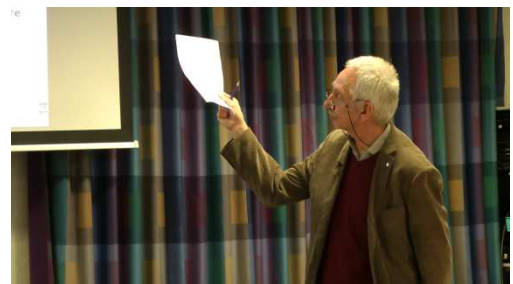

Burgernetwerkacademie

In 2014 hebben we drie goed bezochte bijeenkomsten georganiseerd in het kader van de burgernetwerkacademie. De onderwerpen waren:

- Overlast door houtstook 'hoe nu verder'?
- Workshop 'Hoe beïnvloed ik besluiten over mijn leefomgeving?'
- Veranderingen in het bestuursrecht wat betekent dit voor de burger?

De reacties van de deelnemers aan de bijeenkomsten waren zeer positief. De inhoud van de presentaties, maar zeker ook de contacten met andere deelnemers en aanwezige deskundigen geven de mensen bruikbare informatie om mee verder te gaan. Cor Coenrady die de bijeenkomst over veranderingen in het bestuursrecht heeft gegeven, heeft ook na de bijeenkomst nog veel waardevolle informatie gestuurd, die op de website is gepubliceerd.

Er bleven ook in 2014 veel verzoeken tot hulp binnenkomen van groepen of individuele burgers. Waar we konden hebben we de mensen op weg geholpen en/of doorverwezen, maar ook hebben we duidelijk aangegeven dat ook onze vrijwilligerscapaciteit beperkt is en we dus niet alles kunnen.

Leefbaar Buitengebied

In veel provincies, met name in Overijssel, Gelderland, Utrecht en Limburg, zijn in honderden gevallen tegen de Natuurbeschermingswet (Nbw) vergunningen zienswijzen en beroepen ingediend. De provincies geven deze vergunningen massaal uit, maar met onvoldoende oog voor de bescherming van de natuur. In veel gevallen worden uitbreidingen toegestaan, waardoor de natuurgebieden nog meer belast worden. In Overijssel zijn de meeste beroepen namens Leefmilieu ingetrokken vanwege een meningsverschil met de gemachtigde aldaar.

Met de vereniging Natuurmonumenten is een overleg geweest om hen op te roepen actiever stelling te nemen tegen de ernstige natuurschade door veehouderijbedrijven. Dit overleg vond plaats naar aanleiding van een brief die 47 organisaties over dit onderwerp gestuurd hadden. Van deze brief was Leefmilieu een van de initiatiefnemers.

Pesticiden en biociden

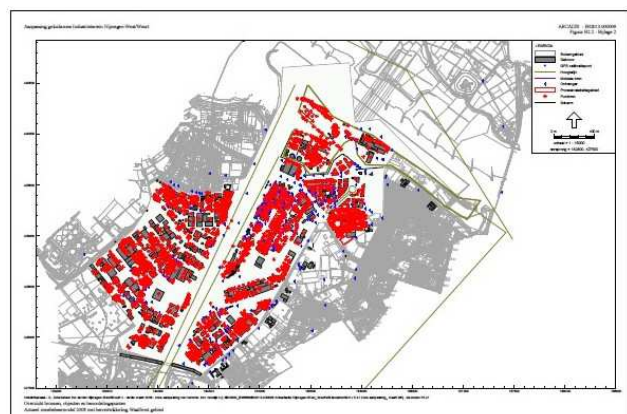
Het RIVM leidt een onderzoek naar blootstelling van omwonenden aan gewasbeschermingsmiddelen dat meerdere jaren zal duren. Opdrachtgever voor het onderzoek is het ministerie van Infrastructuur en Milieu. De onrust onder de omwonenden van lelievelden over de effecten van het intensieve pesticidengebruik vormde de aanleiding van het onderzoek. Voor het onderzoek heeft het RIVM een klankbordgroep ingericht en de vereniging Leefmilieu gevraagd hiervan deel uit te maken. In 2014 is de klankbordgroep begonnen en drie keer bij elkaar gekomen.

Externe veiligheid bij milieugevaarlijke bedrijven

Het nieuwe bestemmingsplan Kanaalhavens (Nijmegen) dat in 2013 bekend gemaakt is door de Gemeente Nijmegen maakt dit industrieterrein tot een 'categorie 4'. Dit betekent dat er meer zwaardere industrie toegelaten zal zijn dan tot nu het geval was. Een slechte zaak voor de leefomgeving wat betreft milieukwaliteit en veiligheid. Leefmilieu heeft daarom de zienswijzen en beroep van de GNMF op dit bestemmingsplan medeondertekend. In 2014 is de uitspraak op dit beroep geweest met als twee belangrijke punten:

- Gemeente Nijmegen moet het bestemmingsplan aanpassen, zodat de asfaltcentrale en puinbreker van Dura Vermeer niet onbeperkt kunnen uitbreiden
- In het zogenaamde 'middengebied' van het industrieterrein mag wel zwaardere industrie komen; ook al ligt dit in werkelijkheid slechts 350 meter van het dorp Weurt

Overzicht geluidsbronnen industrieterrein Nijmegen West/Weurt

We zijn daarmee gedeeltelijk in het gelijk gesteld in het beroep, maar ook gedeeltelijk in het ongelijk.

Vergunningen

De vereniging Leefmilieu is in heel Nederland betrokken bij procedures rond vergunningverlening en handhaving. Dit betekent niet alleen het overleggen of procederen over vergunningen, maar ook het inbreng leveren op beleid. Enkele voorbeelden.

Leefmilieu werkt samen met de GNMF en lokale groepen samen om de milieusituatie rond de twee bedrijven van Dura Vermeer in Nijmegen te verbeteren. Het traject voor de uitbreidingsvergunning van de asfaltcentrale ligt momenteel stil, omdat er op dit moment minder vraag is naar asfalt. Een verzoek van de omgeving om desondanks de schoorsteen te verhogen om overlast te verminderen is afgewezen. Wel onderzoekt het bedrijf wat er aan de geurklachten gedaan kan worden.

Tegelijkertijd wil Dura Vermeer echter voor de puinbreker een vergunning met minder scherpe milieueisen, waardoor de overlast van stof en geluid voor de omgeving zal toenemen. Leefmilieu heeft de zienswijzen die de Gelderse Milieufederatie en 156 omwonenden hiertegen hebben ingediend ondersteund.

De procedure tegen de vergunning van het 22 ha grote afvalverwerkingsbedrijf Reiling/Driessen te Heeze-Leende is bij de rechtbank in Den Bosch gewonnen en later bij de Raad van State weer geschorst. Dat was teleurstellend. Naast de procedure over de vergunning is ook een actualisatieverzoek ingediend omdat volgens ons compostering in de open lucht plaatsvindt en dit niet de best beschikbare techniek is. Ten aanzien van dit verzoek is een bemiddelingstraject ingezet door de provincie Noord-Brabant. MOB werkt namens Leefmilieu aan deze zaak,

Bijeenkomsten en samenwerking

De vereniging Leefmilieu werkt graag en veel met anderen samen.

- Individuele burgers die last hebben van een milieuvraagstuk worden ondersteund en met elkaar in contact gebracht.
- Met verschillende professionals (MOB, Het groene schild, Wösten juridisch advies) wordt samengewerkt rond vergunningen van bedrijven en de daaraan verbonden regelgeving.
- Met bedrijven die daar prijs op stelden is (voor)overlegd over de vergunnings situatie, zoals bijvoorbeeld met GDF Suez en Sealed Air.
- In Nijmegen neemt de vereniging Leefmilieu van oudsher deel aan milieu-overleggen zoals het Kronenburgerforum: in dit overleg worden de gezamenlijke activiteiten van de gemeente Beuningen en Nijmegen op milieugebied besproken, samen met vertegenwoordigers van andere

milieugroepen en bedrijven. Gemeente Nijmegen en Beuningen hebben aangegeven ook voor de komende jaren dit overleg op prijs te stellen en te willen continueren.

- Leefmilieu neemt deel aan de landelijke Klankbordgroep risico's nanomaterialen. In deze klankbordgroep die onder leiding staat van het ministerie van Infrastructuur en Milieu komen vertegenwoordigers van bedrijfsleven, overheid en milieuorganisaties samen om informatie uit te wisselen en inbreng te leveren op het beleid. Ook neemt Leefmilieu deel aan het Europese project Nanodiode, waarvan de Nederlandse afdeling zich richt op de toepassingsmogelijkheden van nanomaterialen en nanotechnologie voor water en waterzuivering.

Organisatie vereniging

- De Nieuwsbrief is in 2014 jaar vier maal verschenen en toegezonden aan onze leden en andere geïnteresseerden die zich geabonneerd hebben op de digitale nieuwsbrief.
- Twitter blijkt zeker een nuttig communicatiemiddel, regelmatig worden de tweets van Leefmilieu geretweet en bereiken zo honderden mensen. Het aantal volgers neemt toe, dus er is interesse.
- De internetsite (www.leefmilieu.nl) is goed actueel gehouden. Van zeer veel activiteiten is snel een kort bericht te vinden op de website en ook uitspraken van zaken van Leefmilieu zijn na te lezen. De site wordt veelvuldig bezocht en het is duidelijk dat steeds meer mensen ons weten te vinden via de website. Er is een grote slag gemaakt in het verwijderen van verouderd materiaal, zodat de website goed up to date blijft.
- Leefmilieu heeft een filmpje gepubliceerd getiteld '*Wet nodig tegen stapeling milieuoverlast*'. Dit filmpje is te zien via de website van Leefmilieu en is zo'n 400 keer bekeken. De bijeenkomst van Cor Coenrady '*Veranderingen in het bestuursrecht, wat betekent dit voor de burger*' is uitgebreid gefilmd om ook hier een film van te publiceren.
- Leefmilieu is regelmatig genoemd in, of benaderd voor, publicaties o.a. in De Gelderlander, Eindhovens Dagblad, Brabants Dagblad, vakbladen (zoals de Boerderij) en televisieprogramma's gericht op lokale thema's.
- Leefmilieu was in 2014 lid van de Europese Milieuorganisaties *Health and Environment Alliance* (HEAL) en *ECOS*, een organisatie die zich inzet voor de inbreng van milieu-informatie in het standaardisatieproces.

Activiteitenplan voor 2015

- De **Burgernetwerkacademie** wordt zeer gewaardeerd en wordt in 2015 voortgezet. We willen drie bijeenkomsten organiseren over verschillende onderwerpen, de gedachten gaan op dit moment uit naar de volgende onderwerpen:
 - Wat is er mis met het Programma Aanpak Stikstof (PAS)?
 - Laagfrequent geluid: probleem verdient politieke aandacht!
 - Blootstelling omwonenden aan gewasbeschermingsmiddelen, hoe voorkom je dat?De ervaring leert dat de uiteindelijke onderwerpen in de loop van het jaar vastgesteld worden, aan de hand van de actuele behoefte. Binnen de mogelijkheden van tijd en capaciteit zullen de vele vragen van burgers die binnenkomen beantwoord worden.
- De **registratie van klachten gezondheid en milieu** wordt gecontinueerd. Het meldingen verslag over het afgelopen jaar 2014 zal verspreid worden naar relevante overheden, GGD-en, media en belangstellenden. Als er een groep te organiseren is rond een thema zullen we een bijeenkomst beleggen om mensen te ondersteunen.
- We blijven werken aan de doelen voor **LFG**: vastgestelde meetprotocollen, landelijke wetgeving en het mogelijk maken van vaststellen van de persoonlijke gevoeligheid voor laagfrequent geluid. We willen een bijeenkomst organiseren met landelijke politici om het onderwerp op de politieke agenda te krijgen. De samenwerking met de subsectie van de VVM en de Stichting Laagfrequent geluid zal worden voortgezet.
- Het actueel houden van de **website** blijft een belangrijke activiteit. In 2015 willen we de website verder optimaliseren, bijvoorbeeld door het mogelijk te maken om via de website aan te melden voor bijeenkomsten.
- **Communicatie**. Naast de website, als belangrijk communicatiemiddel, zullen we ook in 2015 weer 4 Nieuwsbrieven uitbrengen. Wij zullen blijven twitteren en indien een casus of activiteit zich ervoor leent, worden hierover persberichten geschreven. Van de bijeenkomst 'Veranderingen in het bestuursrecht, wat betekent dit voor de burger' wordt een film gemaakt, zodat de informatie makkelijk toegankelijk is voor geïnteresseerden.
- Oude en nieuwe milieuvraagstukken zullen onze aandacht houden. Denk aan **luchtkwaliteit (houtstook), laagfrequent geluid, pesticiden en natuurbescherming**. Wij zullen daarbij steeds een open oog houden voor de nieuwe nog onderbelichte thema's die op ons af komen. We willen daarbij de komende jaren ervaring op gaan doen met zelf meten.
- Ook zullen we betrokken blijven bij **vergunning**trajecten van bedrijven die een grote milieu-impact of overlast veroorzaken.
- In alle gevallen zullen middelen als communicatie, overleg, lobbyen, samenwerking met andere organisaties en juridische procedures deel uit maken van de mix aan activiteiten waarmee wij milieukwesties aanpakken. Wij hopen dat we daarbij de groei in leden en vrijwilligers verder kunnen voortzetten.